

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marty Štolbové a soudců Mgr. Šárky Hájkové a JUDr. Tomáše Němce ve věci péče o **nezletilého** [redacted], narozeného [redacted], bytem [redacted] zastoupeného opatrovníkem Městským úřadem Beroun, syna matky [redacted], narozené [redacted], bytem [redacted], a otce Ing. [redacted], narozeného [redacted], bytem [redacted], **o změnu výchovy, o odvolání matky proti rozsudku Okresního soudu v Berouně ze dne 14.11.2016, č.j. 25 P 39/2016-146,**

t a k t o :

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně se **mění** v části výroku II. tak, že výživné činí 2.000,- Kč měsíčně; ve výroku I. a III. a ve zbývající části výroku II. se rozsudek soudu prvního stupně **potvrzuje**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně ani odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud v Berouně (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 14.11.2016, č.j. 25 P 39/2016-146, rozhodl, že se nezletilý [redacted] svěřuje do péče otce (výrok I.), dále že je matka povinna přispívat na výživu nezletilého [redacted] částkou 3.000,- Kč měsíčně splatnou vždy ke každému 15. dni v měsíci předem k rukám otce, počínaje dnem právní moci rozsudku (výrok II.), dále že tím se mění rozsudek Okresního soudu v Berouně ze dne 14.12.2015, č.j. 25 Nc 2189/2015-25 (dále jen „původní rozsudek“) (výrok III.), a že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV.).

Soud prvního stupně vyšel z návrhu otce, který se domáhal změny výchovy nezletilého [REDAKCE] s odůvodněním, že od doby vydání původního rozsudku došlo ke značné změně poměrů spočívající v tom, že matka péči o nezletilého zásadním způsobem zanedbává, včetně neplnění základní školní docházky, přičemž i s nezletilým změnila za poslední necelý rok mnohokrát bydliště a situace její rodiny je po ekonomické stránce velmi tíživá. Zároveň navrhl stanovit matce výživné pro nezletilého 3.000,- Kč měsíčně. Matka s návrhem nesouhlasila, žádné důvody pro změnu výchovy podle jejího názoru neexistují. Opatrovník se k návrhu otce připojil.

Soud prvního stupně měl za prokázané, že původním rozsudkem, který nabyl právní moci 23.12.2015, byla schválena dohoda rodičů o úpravě poměrů nezletilého pro dobu po rozvodu, podle které byl nezletilý svěřen do výchovy matky a otcí byla stanovena povinnost platit výživné. V té době měl otec vyživovací povinnost pouze k nezletilému, matka měla další dvě vyživovací povinnosti. Matka tehdy podnikala s příjmem do 20.000,- Kč měsíčně, otec pracoval s průměrným čistým měsíčním příjmem 42.617,- Kč.

Ohledně současných poměrů rodičů a nezletilého měl soud prvního stupně za prokázané, že [REDAKCE] je od 13.4.2016 žákem Základní školy Beroun, jeho příprava do školy byla až do konce školního roku 2015/2016 nedůsledná a měl absence, které za druhé školní pololetí představovaly 166 omluvených a 118 neomluvených hodin. Nezletilý se nedostavil do školy ani na konci školního roku pro vysvědčení. V následujícím pololetí, konkrétně do počátku listopadu 2016, nezletilý již absence neměl, jeho školní příprava byla velmi kolísavá, školní výsledky měl průměrné, v té době byla komunikace matky se školou vyhovující. Spolupráce matky s opatrovníkem byla po celou dobu problematická, matka komunikovala pouze velmi neochotně. Pokud se opatrovník dotazoval nezletilého v říjnu 2016 na jeho názor na změnu výchovy, tak tento byl v péči matky v zásadě spokojen, k otcí se mu příliš nechtělo, neboť otec měl matce v minulosti ublížit, což je pro nezletilého nepřijatelné. Co se týče spolupráce matky s ošetřujícím lékařem nezletilého, tak matka se s [REDAKCE] nedostavila na pravidelnou lékařskou prohlídku, nereagovala na opakované výzvy lékaře k povinnému očkování a nebyla pro lékaře k dostižení ani telefonicky. Ohledně otce soud prvního stupně zjistil, že žije sám ve vlastním rodinném domě, kde hradí za energie 5.000,- Kč měsíčně. Otec má vyživovací povinnosti nadále pouze k [REDAKCE], výživné platí řádně a včas, snaží se přispívat i nad rámec výživného, se synem byl do konce léta 2016 v pravidelném kontaktu. Průměrný čistý měsíční příjem otce činí 40.820,- Kč. Matka žije v pronajatém bytě, společnou domácnost sdílí s přítelem [REDAKCE]. Nájemné činí 10.000,- Kč měsíčně. Partner matky podniká v oboru zednictví s příjmem do 30.000,- Kč měsíčně a nemá žádnou vyživovací povinnost. Matka podniká v oboru taxislužby a tvrdila, že její příjem činí do 25.000,- Kč měsíčně. Matka má další dvě vyživovací povinnosti.

Soud prvního stupně věc právně posoudil podle § 907 odst. 1, § 908, § 909, § 910 odst. 1 a § 913 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „o.z.“), a uzavřel, že od doby vydání původního rozsudku došlo ke změnám poměrů spočívajícím v přístupu matky k péči o nezletilého a k výkonu její rodičovské zodpovědnosti, jež jsou způsobilé vést ke změně péče o nezletilého. Soud prvního stupně vzal v úvahu především zjištění ohledně liknavé spolupráce matky s lékařem, opatrovníkem a se školním zařízením, včetně nedostatečného zajištění povinné školní docházky nezletilého a nedobré přípravy nezletilého na vyučování. Soud prvního stupně vyhodnotil jednání matky tak, že bylo na hranici trestněprávní odpovědnosti, a nelze je tolerovat, neboť matka neabsolvováním povinného očkování ohrozila i zdraví nezletilého. Naproti tomu je otec schopen vykonávat

rodičovskou zodpovědnost řádně a je schopen zajistit veškeré potřeby nezletilého, což potvrzuje i jeho bezproblémová péče o nezletilého v únoru 2016, kdy byla matka po autonehodě. Určité zlepšení v chování matky na počátku školního roku 2016/2017 posoudil soud prvního stupně tak, že jde o stav zapříčiněný vědomím matky o probíhajícím soudním řízením a snahou o nápravu závadného stavu, která však dle názoru soudu prvního stupně nastala nejen pozdě, ale soud prvního stupně ji vnímal i jako ryze účelovou, a dospěl k závěru, že matka není zárukou řádné péče o nezletilého. Stanovisko nezletilého projevené před opatrovníkem posoudil soud prvního stupně tak, že je ovlivněno tím, že to je otec, kdo po nezletilém vyžaduje dodržování pravidel, což je pro každé dítě nepříjemné oproti stavu, kdy plnění povinností není vyžadováno vůbec, přičemž neexistuje žádná indicie, z níž by bylo možné učinit závěr, že by nezletilý v péči otce strádal, popřípadě, že by jejich vzájemné vztahy byly vyhocené či přímo negativní. Proto soud prvního stupně ke stanovisku nezletilého nepřihlédl.

V návaznosti na rozhodnutí o změně péče o nezletilého stanovil soud prvního stupně i výši výživného, kterou je matka povinna hradit k rukám otce. Soud prvního stupně přihlédl k tomu, že matka má další dvě vyživovací povinnosti a její příjem nepřesahuje 25.000,- Kč měsíčně. V návaznosti na tyto skutečnosti měl soud prvního stupně za to, že částka 3.000,- Kč měsíčně odpovídá jak potřebám nezletilého, tak i výdělkovým možnostem a schopnostem matky. Počátek povinnosti matky k hrazení výživného stanovil soud prvního stupně dnem právní moci svého rozhodnutí.

O nákladech řízení rozhodl soud prvního stupně podle § 23 zákona o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z.ř.s.“).

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolání matka, která se domáhá jeho změny tak, že návrh otce bude zamítnut. Soud prvního stupně podle jejího názoru dostatečně nepřihlédl k její snaze zajistit pro oba syny školu bezprostředně v místě bydliště, a to i když byla po autonehodě. Určité orgány také podle matky „...řikaly něco, co nebyla pravda...“. Dále matka argumentovala tím, že je nezletilý fixován na bratra [REDAKCE] a on zase na něj. Otec [REDAKCE] nezná, neví, na co je a není alergický, co má a co nemá rád. Taky se o něj nikdy, kromě doby, kdy byla matka po autonehodě, nestaral.

Otec se k odvolání vyjádřil tak, že po celou dobu soužití až do roku 2015 byl jediný, kdo vydělával, a uživit celkem 5 lidí nebylo úplně snadné. Děti u něj byly po autonehodě matky cca 2 měsíce, a vše bylo normální a v pořádku. Ze strany matky mu rozhodně není, např. v souvislosti s operacemi [REDAKCE] co vytýkat.

Opatrovník nezletilého ve vyjádření k odvolání uvedl, že změna péče nezletilého [REDAKCE] je vhodná ze socializačních důvodů, aby byl nezletilý v budoucnu schopen obstát v životě.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, jež mu předcházelo, podle § 212 ve spojení s § 212a odst. 1, odst. 5 občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“), za použití § 1 odst. 2 z.ř.s. a podle § 28 z.ř.s., a odvolání ve věci změny péče neshledal důvodným, pouze v návaznosti na skutkový stav zjištěný v odvolacím řízení přistoupil ke změně výše výživného stanoveného matce.

Matka při jednání před odvolacím soudem ke svým aktuálním poměrům a k poměrům nezletilého sdělila, že nadále provozuje taxislužbu a není jí nic známo o tom, že by jí měl být živnostenský list zrušen či pozastaven. Z takovéto cesty do Německa se např. vrátila ve 4 hod. ráno v den, kdy proběhla poslední návštěva ze „sociálky“, spát šla v 6 hodin ráno, byla unavená. Co se týče případných specifických potřeb ██████████ tak ona vůbec neví, co se tím míní. Jediné, co je u nezletilého problematické, je to, že je syn hluchý na pravé ucho. Matka dále sdělila, že otec platí výživné a ona neví, kde syn vzal informaci „že na něj otec na výživném nezaplatil ani korunu“. O hlavních letních prázdninách byli ██████████ a ██████████ po dobu 3 týdnů na táboře, za oba dva matka zaplatila 12.000,- Kč.

Otec k otázce styku s nezletilým odvolacím soudu sdělil, že kontakt probíhá tzv. v pohodě. Syn se u něj vždy uvolní. Styk probíhá tak, že otec cca dvakrát měsíčně zatelefonuje, ale ne každý z takto domlouvaných kontaktů se uskuteční. Je mu buď řečeno, že k němu dítě nechce, anebo že už mají nějaký jiný program. Syn u něj nebyl ani na Vánoce, otci bylo řečeno, aby odvezl dárky na benzinovou pumpu. Tam si je děti vyzvedly asi až před 14 dny, kdy „...se dělala něco jako improvizace Štědrého večera...“. K otci takto chodí jak ██████████, tak i ██████████. Jezdí společně na výlety, chodí do bazénu, vše je v klidu. Vždycky, když ██████████ přijde do domu otce, tak jde do svého pokoje, lehne si na postel a říká něco v tom smyslu „...moje postýlka...“. Během letošních hlavních prázdnin ██████████ u otce nebyl po delší dobu. Otec to měl „složitější s dovolenou“, matce sdělil, kdy bude dovolenou mít a ona reagovala, že v té době jsou děti na táboře. Po dobu letních prázdnin tedy měl ██████████ i ██████████ ke styku po tři víkendy.

Opatrovník nezletilého sdělil odvolacím soudu, že u nezletilého byla při odborném vyšetření diagnostikována lehká mentální retardace se sklony k dramatizaci a fabulacím. Proto byl zařazen do speciální základní školy. Co se týče návštěv v domácnosti matky, tak tam byla pracovnice orgánu sociálně-právní ochrany dětí bez problému „vpuštěna“ pouze poprvé. Následně byla už každá další návštěva problematická. Bylo nutno brát si asistenci a poslední návštěva nebyla vůbec umožněna, neboť matka zabouchla dveře. Ona i její přítel byli v pyžamu, rozcuchaní, rozespali a obydlí bylo zakouřené. Pracovnice orgánu sociálně-právní ochrany dětí se cíleně neohlašovala, protože matka dlouhodobě nespolupracuje a nezvedá telefony. Návštěva v domácnosti proběhla v 7:30 hodin ve všední den právě proto, že se předpokládalo, že v tuto dobu budou děti vypravovány do školy a v domácnosti se bude někdo nacházet.

Odvolací soud také provedl pohovor s nezletilým ██████████. Nezletilý věděl, že je u soudu kvůli „převzetí do péče“ a aniž byl na cokoliv dotazován, tak sděloval „...já chci ale zůstat u mámy.“. Dále mluvil o tom, že se mu líbí škola, chodí tam rád, má samé jedničky, líbí se mu u mámy. Nejraději má matematiku, z matematiky měl v pololetí jedničku. Na dotaz, co dělal, když v minulém školním roce nechodil do školy, odpověděl, že se přece učil doma. Pokud byl opakovaně dotazován na to, zda se učil celý den, odpověděl, že ano, následně odpověď změnil s tím, že celý den ne. Na dotaz, zda chodí k tátovi, nezletilý uvedl, že k němu chodí, když táta zavolá, a „...oni usoudí, že on, tj. nezletilý, má volný čas, tak k tátovi tedy chodí...“. Nezletilý také uvedl, že ale táta „není moc zábavný“ a na dotaz, čemu se u otce věnuje, odpověděl „to je samá práce.“. Matka podle jeho názoru je zábavná. ██████████ jako důvod, pro který nechce k otci, uvedl, že „...že táta mámu vyhodil z domu...“. Tuto informaci mu měl sdělit otec nejprve tzv. po svém a potom jej měl nezletilý „donutit“, aby mu řekl pravdu. Nezletilý prý „...pozná, když mu někdo lže...“. Vyhození matky se podle něj stalo tak, že „táta přivedl mámu před dům a řekl jí, že by bylo dobrý, kdyby měl dům i skříně

sám pro sebe.“. Na dotaz, jak tohle ví, odpověděl „je to pravda.“. Pak nezletilý sám od sebe sdělil: „já u táty bydlet nechci, protože tím vyhozením matky mi hrozně ublížil“. Nezletilého podle jeho vlastních slov nejvíc baví škola a pak „rodina“. Nezletilý také uváděl, že táta podle něj pořád spěchá. Pak ještě dodal, že když poprvé o jeho poměrech rozhodoval Okresní soud v Berouně, tak taky tátovi „uložil výživné, aby mě máma mohla vychovávat“ a táta do současnosti nic nezaplátil. Na dotaz, jak tohle ví, opět odpověděl „je to pravda.“. A pak dodal, že to prostě ví, že si na to i máma stěžovala.

Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, na která pro stručnost odkazuje.

Odvolací soud dále podle § 213 odst. 4 o.s.ř. doplnil dokazování listinnými důkazy, a to:

- zprávou finančního úřadu, ze které bylo zjištěno, že matka nepodávala za zdaňovací období roku 2016 daňové přiznání,
- rozsudkem Okresního soudu v Berouně ze dne 29.4.2010, č.j. 23 P 125/2006-99, rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 23.8.2010, č.j. 32 Co 266/2010-126, rozsudkem Okresního soudu v Berouně ze dne 29.8.2012, č.j. 23 P 125/2006-186, usnesením Okresního soudu v Berouně ze dne 14.11.2016, č.j. 23 P 126/2006-265, a usnesením Okresního soudu v Berouně ze dne 28.4.2016, č.j. 23 P 125/2006-228, ze kterých bylo zjištěno, že matka má další dva syny – [REDAKCE], nar. [REDAKCE], a [REDAKCE], nar. [REDAKCE], oba byli původně svěřeni do péče matky, k poslední úpravě výše výživného došlo s účinností od 1.8.2010, kdy na staršího syna bylo výživné stanoveno 1.500,- Kč, na mladšího 1.200,- Kč; dne 6.6.2012 podala matka ohledně [REDAKCE] návrh na nařízení ústavní výchovy, tento návrh vzala následně zpět a byla uzavřena dohoda ohledně svěřeni [REDAKCE] do péče jeho otce, matce bylo stanoveno výživné ve výši 1.500,- Kč; ohledně [REDAKCE] se otec domáhal návrhy došlými soudu 7.4.2016 a 29.7.2016 jeho svěřeni do své péče, a to z důvodu nedostatečné péče matky, oba návrhy vzal následně zpět,
- zprávou Okresního státního zastupitelství v Berouně ze dne 13.3.2017, ze které odvolací soud zjistil, že proti matce byla 25.8.2016 podána obžaloba pro ohrožování mravní výchovy dítěte, věc je vedena u Okresního soudu v Berouně pod sp. zn. 2 T 88/2016,
- zprávou Okresního soudu v Berouně ze dne 15.3.2017, z níž odvolací soud zjistil, že proti matce jsou vedeny dvě exekuce, celkem pro částku 89.619,- Kč,
- zprávou Střední školy a Základní školy Berouně ze dne 15.3.2017, ze které bylo zjištěno, že [REDAKCE] měl za první pololetí omluvenou absenci 45 hodin, za druhé pololetí zatím 0, na pololetním vysvědčení měl mimo jiné z českého jazyka 3, z matematiky, přírodovědy, vlastivědy, angličtiny 2, z tělesné, výtvarné, pracovní a hudební výchovy 1, taktéž z informatiky,
- zprávou Městského úřadu v Berouně, z níž bylo zjištěno, že škola opatrovníkovi dne 14.3.2017 sdělila, že se jeho školní příprava opětovně zhoršila, nemá

vypracované domácí úkoly, nemá pravidelně kontrolovanou žákovskou knížku, nemá potřebné školní pomůcky a ani vhodnou obuv na tělesnou výchovu, matka byla na nedostatky upozorněna, nápravu však nezjedнала; opatrovník má také informaci o tom, že matce byl zrušen živnostenský list, matka dlouhodobě s opatrovníkem nespolupracuje, odmítá vpustit pracovníci opatrovníka do své domácnosti za účelem provedení šetření, odmítla i spolupráci s neziskovou organizací Klub 21, přičemž matka má dlouhodobě problémy zajistit potřeby nezletilého, jakožto dítěte se specifickými školními a sociálními potřebami,

- smlouvou o vypořádání vzájemných majetkových poměrů, práv a povinností společného bydlení na dobu po rozvodu manželství, z níž bylo zjištěno, že jí rodiče uzavřeli v souvislosti s rozvodovým řízením dne 18.3.2016, přičemž v jejich společném jmění nebyly žádné nemovitosti, movité věci si rozdělili de facto rovným dílem, otec převzal společné závazky a zavázal se uhradit matce na vypořádání podílů 100.000,- Kč do 5 dnů od podpisu smlouvy,
- zprávou o výdělku otce, z níž bylo zjištěno, že za období od října 2016 do února 2017 včetně dosahoval průměrného čistého měsíčního příjmu ve výši 41.368,- Kč, a za období od března do července 2017 včetně 39.381,- Kč,
- zprávou školy ze dne 18.4.2017, z níž bylo zjištěno, že škola má k dispozici doporučení školského poradenského zařízení, dále že se nezletilý podrobil psychologickému vyšetření, jeho závěry má ale k dispozici pouze zákonný zástupce nezletilého,
- zprávou Speciálně pedagogického centra ze dne 23.5.2016, ze které bylo zjištěno, že je nezletilý na úrovni rozumových schopností v pásmu lehkého mentálního postižení, trpí středně těžkou vadou sluchu, má podprůměrnou jemnou motoriku a grafomotoriku a oslabenou zrakovou paměť, byly pro něj doporučeny speciální metody, postupy a formy vzdělávání, stejně tak jako učební pomůcky a didaktické materiály,
- zprávou Živnostenského úřadu Beroun ze dne 19.4.2017, rozhodnutím ze dne 15.11.2016 a kopií závady v doručení, z nichž odvolací soud zjistil, že matce byla ke dni 14.12.2016 zrušena její živnostenská oprávnění, a to z důvodu neprokázání právního důvodu užívání prostor, v nichž má sídlo, rozhodnutí jí bylo zasláno na adresu Na Knížecí 2, Tetín,
- zprávou z psychologického vyšetření nezletilého ze dne 23.5.2016, ze které bylo zjištěno, že byla zjištěna úroveň rozumových schopností v pásmu lehkého mentálního postižení, bylo doporučeno rozvíjet grafický projev a jemnou motoriku, trénovat vizuální perцепci, speciální přístup při výuce, byla konstatována nezbytnost úzké spolupráce rodiny se školou a nutnost každodenní přípravy, matka byla se závěry vyšetření 1.6.2016 seznámena a s doporučeními souhlasila,
- zprávou školy ze dne 27.6.2017, ze které bylo zjištěno, že spolupráce s matkou je nedostačující, nezletilý měl ve druhém pololetí 40 hodin omluvených absencí, na konci čtvrtého ročníku prospěl, nezletilý nadále nemíval vypracované domácí

úkoly, neměl potřebné pomůcky, dlouhodobě měl nedostačující až závadný úbor a obuv na tělesnou výchovu; matka byla na nedostatky upozorňována, přislíbila nápravu, k té však nedošlo, otec ve školním roce 2016/2017 se školou nenavázal spoluprací,

- výpisem z centrální evidence obyvatel, z něhož odvolací soud zjistil, že matka má od 10.5.2016 evidovanou adresu trvalého pobytu Na Knížecí 2, Tetín, adresu pro doručování písemností do tohoto registru neuvedla,
- trestním příkazem Okresního soudu v Berouně ze dne 30.8.2016, č.j. 2 T 88/2016-56, z něhož odvolací soud zjistil, že matka byla uznána vinnou ze spáchání přečinu ohrožování výchovy dítěte tím, že v době od 7.3.2016 do 27.5.2016 nedbala na přípravu do školy a povinnou docházku do školy svých synů [REDAKCE] a [REDAKCE], přičemž první z nich měl neomluvenou absenci v rozsahu 118 hodin, druhý měl neomluvenou absenci v rozsahu 318 hodin,
- zprávou společnosti EKONVERT, z níž bylo zjištěno, že je v této firmě aktuálně mimo jiné volná pracovní pozice pomocný dělník-manipulant, s průměrným měsíčním hrubým výdělkem 14.000,- až 16.000,- Kč,
- zprávou společnosti GZ Productino, s.r.o., z níž bylo zjištěno, že je v této firmě aktuálně volná pracovní pozice dělnice na kompletaci desek, s průměrným měsíčním hrubým výdělkem 15.000,- Kč,
- zprávou společnosti gz media, z níž bylo zjištěno, že je v této firmě aktuálně mimo jiné volná pracovní pozice lisařka gramofonových desek, s nástupním platem 20.000,- Kč měsíčně hrubého,
- zprávou společnosti KURÝR SERVIS, z níž bylo zjištěno, že je v této firmě aktuálně mimo jiné volná pracovní pozice doručovatelky, s průměrným měsíčním hrubým výdělkem 16.000,- Kč,
- zprávou společnosti GTH multicatering, z níž bylo zjištěno, že je v této firmě aktuálně mimo jiné volná pracovní pozice pomocná síla a pomocná kuchařka, s průměrným měsíčním hrubým výdělkem 11.000,- až 12.300,- Kč,
- zprávou společnosti Lidl, z níž bylo zjištěno, že je v této firmě aktuálně mimo jiné volná pracovní pozice prodavačka-pokladní, s nástupní mzdou 20.417,- Kč,
- zprávou společnosti Dřevokomplex R+R, s.r.o., z níž bylo zjištěno, že je v této firmě aktuálně mimo jiné volná pracovní pozice v balírně ekobriket a pelet, s nástupní mzdou 12.400,- Kč,
- zprávou společnosti Restaurace a Pizzerie Carino, z níž bylo zjištěno, že je v této firmě aktuálně volná pracovní pozice pomocná síla do kuchyně s průměrným měsíčním hrubým výdělkem 14.000,- Kč,
- zprávou ČSSZ ze dne 31.8.2017, z níž bylo zjištěno, že matka není od 1.4.2015 evidována jako osoba samostatně výdělečně činná a není u ní od 1.1.2017 do

současnosti evidován žádný zaměstnavatel, rovněž [REDAKCE] není evidován jako osoba samostatně výdělečně činná a také u něho není evidován žádný zaměstnavatel,

- zprávou opatrovníka z 31.8.2017, z níž bylo zjištěno, že byl proveden pokus o šetření v domácnosti matky; na adrese [REDAKCE], nebyl nikdo zastížen, na výzvy vhozené do schránky nebylo reagováno, nebylo reagováno ani na zmeškané hovory na telefonní číslo matky.

Odvolací soud doplnil dokazování také znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, se zvláštní specializací klinická psychologie, ze dne 20.7.2017, zpracovaným PhDr. [REDAKCE] Ph.D., z něhož bylo zjištěno, že k matce zaujímá nezletilý pozitivní, výrazně idealizovaný vztah, k otci proklamuje vztah negativní, avšak bez adekvátního emočního doprovodu, přičemž při přímém kontaktu s otcem nejsou na straně nezletilého přítomny jakékoliv projevy úzkosti, nejistoty či strachu. Pokud nezletilý hovoří o otci, působí jeho vyjádření naučeným dojmem, opakuje stále stejné fráze, které jsou mnohdy shodné s frázemi uplatňovanými matkou. K polorodému sourozenci [REDAKCE] má nezletilý pozitivní vztah, avšak bez formy závislosti. Výchovné schopnosti matky byly hodnoceny jako snížené, výchovné schopnosti otce byly posouzeny jako nenarušené. Jeví se jako vysoce pravděpodobné výrazné přímé ovlivňování nezletilého matkou, která vtahuje nezletilého do konfliktů s otcem a cíleně jej informuje o skutečných nebo smyšlených událostech a manipuluje s nezletilým v jeho postojích. Nezletilý trpí středně těžkou vadou sluchu, jeho intelektové schopnosti se ve svém souhrnu nacházejí v pásmu lehkého mentálního postižení, které vyžaduje speciální individuální výchovný i vzdělávací přístup. Má sklon k negativismu, je zvýrazněná sugestibilita a sklony k fabulacím. Co se týče adaptability nezletilého, tak tato je pozvolnější, je ale schopen dobrého přizpůsobení a nemá sklony k nadměrně úzkostným reakcím v nových situacích. Změna výchovného prostředí představuje pro nezletilého velkou změnu, avšak pozitiva by převážila nad negativy, přičemž v případě zachování výlučné péče matky hrozí riziko narušení psychosociálního vývoje v důsledku nedostatečné péče a problematického výchovného prostředí. Při přesunutí nezletilého do péče otce se jeví prognóza vývoje nezletilého po adaptační fázi jako lepší, než je tomu v péči matky. Pokud se nezletilý vyjadřuje ke změně výchovy negativně, tak se jedná o výrazné ovlivnění matkou, a i za této situace se jeví jako nejvhodnější řešení svěřeni nezletilého do péče otce se zachováním styku s matkou. Zcela ideální by bylo svěřit do péče otce i polorodého bratra nezletilého [REDAKCE], ale i když toto nebude možné, tak kontakt mezi sourozenci nebude při svěřeni [REDAKCE] do péče otce přerušen, neboť [REDAKCE] je s otcem ve styku. Při ponechání nezletilého v péči matky se jeví jako nezbytné nařízení soudního dohledu.

Dokazování bylo doplněno i výsledkem znalkyně PhDr. [REDAKCE], Ph.D., z jejíž výpovědi odvolací soud zjistil, že pokud matka činila námitky proti znaleckému posudku ohledně časové nevyváženosti doby, po kterou se měla znalkyně věnovat jí a nezletilému, a po kterou otci, tak toto není pravdivé. Vyšetření všech zúčastněných proběhlo standardním způsobem, a to tak, že otec, matka i nezletilý byli voláni k vyšetření na stejný den. Nejprve byl proveden pohovor s otcem a teprve asi za 1 a ¼ hodiny se dostavila matka s nezletilým, tj. matka ani nemůže vědět, jak dlouho probíhal pohovor s otcem. Poté byl proveden společný pohovor se všemi zúčastněnými. Následně proběhl pohovor s nezletilým, to trvalo asi 1 ¼ hodiny, poté následoval pohovor s matkou po dobu cca 1 a ½ hodiny a poté ještě matka vyplňovala dotazníky. Součástí všech rozhovorů bylo i vyšetření té které osoby.

Neexistují žádné důvody, pro které by byla znalkyně vůči matce podjatá. Znalkyně nezná ani matku, ani otce, nemá žádný vztah k věci.

Z výslechu matky, jako účastnice řízení, odvolací soud dále zjistil, že v současnosti nepracuje, živí ji přítel. Podrobila se totiž cca před 14 dny v nemocnici Hořovice laparoskopické operaci břicha a lékaři jí zakázali trávit za volantem více než 1 hodinu. Již před uvedenou operací matka nepracovala cca 6 měsíců. Předtím provozovala taxislužbu. V návaznosti na toto sdělení vysvětlovala matka soudu situaci, kdy jí bylo ze strany soudu telefonováno na její mobilní telefon v souvislosti s tím, že si nevyzvedává soudní písemnosti, a ona se opakovaně ohlásila jako taxislužba, tak, že její telefon u sebe obvykle má její přítel, tenkrát jej zapomněl doma a matka je zvyklá ohlásit se jako taxislužba. Pokud někdo chce taxi, tak se mu omluví, že už toto nevykonává, a dá mu telefonní číslo na jiného taxíka. Její přítel pracuje, je zaměstnán. Zabývá se rekonstrukcemi a opravami domů, bytů i zahrad, jeho zaměstnavatelem má být pan [REDAKCE] a název firmy má být Zahradnické práce. Příjem přítele matky má činit cca 30.000,- Kč měsíčně čistého. Měsíční náklady na bydlení rodiny jsou 10.000,- Kč, což zahrnuje jak nájem, tak úhradu energií. Matka nemá v souvislosti se svým zdravotním stavem zvýšené výdaje, léky nebere, je gravidní a předpokládaný termín porodu má stanoven od 28.12 2017 do začátku ledna příštího roku. Na [REDAKCE] matce jeho otec platí výživné 1.200,- Kč měsíčně. Buď jí tuto částku pošle či přiveze, anebo za to [REDAKCE] něco koupí. Další syn matky [REDAKCE] je už zletilý, pracuje, výživné na něj matka neplatí. Matka nepobírá žádné dávky nemocenského pojištění.

Odvolací soud nedoplnil dokazování výslechy svědků, které navrhla matka, a to jejího již zletilého syna [REDAKCE], který měl popsat, z jakých důvodů odešel z rodiny tehdy ještě matky a otce cca před 5 lety, dále [REDAKCE], jež měla vypovídat o tom, jak se otec k matce choval v době trvání manželství, dále [REDAKCE], který měl potvrdit, že se on a matka chtěli s otcem sejít a „...věci řešit tak, aby nemuseli chodit po soudech...“, k chování otce matka konečně navrhovala výslech nezletilého syna [REDAKCE]. Uvedené důkazní prostředky nebyly provedeny z toho důvodu, že ostatními shora popsanými důkazy byl jednoznačně a nepochybně zjištěn skutkový stav potřebný pro rozhodnutí ve věci, takže další dokazování by pouze neefektivně prodloužilo dobu řízení. Navíc veškeré důkazní návrhy matky směřují k době trvání manželství rodičů, což je s ohledem na potřebu zjištění současného stavu irelevantní.

Odvolací soud dále neměl za to, že je na místě zadat zpracování nového znaleckého posudku, byť to matka navrhovala s odkazem na to, že k ní znalkyně přistupovala zaujatě a věnovala se jí de facto pouze pár minut. Matkou tvrzené skutečnosti nebyly prokázány, znalkyně se věrohodně vyjádřila jak k obsahu, tak i k rozsahu vyšetření všech zúčastněných, její výpověď potvrzuje i sám rozsah znaleckého posudku. Tj. navrhované doplnění dokazování bylo odvolacím soudem hodnoceno jako neúčelné a nedůvodné.

Se zřetelem k námitkám matky odvolací soud uvádí, že se ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně o tom, že od doby vydání původního rozsudku došlo ke změně poměrů ve smyslu § 909 o.z..

Bylo totiž jednoznačně a nepochybně prokázáno, že matka od března 2016 zásadním způsobem nedodrжуje své rodičovské povinnosti, když nedbá na povinnou školní docházku nezletilého a jeho dostatečnou školní přípravu, přestože je nezletilý dítětem, které s ohledem na svou úroveň mentálních schopností a na středně těžké zdravotní postižení potřebuje pro

svůj zdárný vývoj důslednou a soustavnou přípravu na vzdělávání, za což byla matka mimo jiné shledána vinnou v trestním řízení. A přestože matka při jednání před odvolacím soudem sdělila, že neví, co je míněno specifickými potřebami dítěte a že jí o něčem takovém u [REDAKCE] není nic známo, tak z dokazování naopak vyplynulo, že s existencí takových specifík i s tomu odpovídajícími doporučeními byla seznámena nejpozději 1.6.2016, a i v předchozím období si těchto skutečností musela být, pakliže by byla vnímavým a odpovědným rodičem, jednoznačně vědoma. Pokud bylo v prvním pololetí školního roku 2016/2017 konstatováno mírné zlepšení ve spolupráci matky se školou, tak to je třeba v návaznosti na její chování v následujícím pololetí hodnotit jen jako přechodné, a tedy bez zásadního vlivu na celkovou situaci.

Matka navíc nedodrží ani velmi důležitou zdravotní prevenci u nezletilého, když s ním nenavštívila povinná očkování, a dlouhodobě nespolupracuje s orgánem sociálně-právní ochrany dětí.

V řízení vyšlo najevo, že matka svými celkovými životními postoji a chováním není dobrým vzorem pro nezletilého, přičemž jen před odvolacím soudem zjevně uvedla řadu nepravd a zavádějících a neúplných informací. V tomto ohledu odvolací soud upozorňuje na zjevný nesoulad mezi informacemi matky ohledně její pracovní činnosti - při jednání v dubnu 2017 tvrdila, že provozuje taxislužbu, na počátku září 2017 však při svém účastnickém výslechu vypověděla, že taxislužbu nevykonává již více než 6 měsíců, přestože se i při telefonátech ze strany soudu souvisejících s procesními postupy v rámci řízení ohlašovala jako „taxislužba“. Stejně tak matka různým způsobem hovoří o pracovní činnosti svého přítele – v řízení před soudem prvního stupně tvrdila, že podniká, avšak z provedeného dokazování jednoznačně plyne, že tomu tak není. Přítel matky ale není ani zaměstnan, respektive není u žádného zaměstnavatele evidován, a pokud skutečně pracuje, tak je otázkou, zda se nejedná o práci tzv. „na černo“, či zda nevykonává živnostenskou činnost bez příslušného oprávnění a řádné úhrady daní a dalších povinných plateb. Matka také zavedla důvod pro zrušení jejího živnostenského oprávnění, a pokud i poté skutečně podnikala, činila tak neoprávněně. Nelze pominout fakt, že matka zanedbávala výchovu i svého dalšího syna [REDAKCE], který měl ve druhém pololetí školního roku 2015/2016 dokonce 318 hodin neomluvených absencí, což by při výuce v průměrném denním rozsahu 5 vyučovacích hodin znamenalo, že nezletilý [REDAKCE] nebyl ve škole celkem více jak tři měsíce. Co se týče dalšího syna matky [REDAKCE], tak jeho svědeckou výpověď matka navrhovala k tomu, z jakých důvodů jmenovaný opustil tehdy ještě společnou domácnost rodičů, přičemž podle obsahu shora uvedených soudních rozhodnutí je nepochybné, že sama matka navrhovala nařízení ústavní výchovy nad [REDAKCE] a posléze souhlasila s jeho svěřením do péče jeho otce. Konečně je třeba vzít při hodnocení chování a osobnosti matky v úvahu také to, že manipuluje s nezletilým v jeho postojích a ohledně otce mu mimo jiné sděluje i nepravdy, které následně nezletilý interpretuje. Ve výsledku má odvolací soud za to, že u matky nelze předpokládat, že by své chování a postoje ohledně výchovy nezletilého zásadním způsobem změnila, neboť i když v minulosti slibovala nápravu či slovně demonstrovala svůj pozitivní vztah k nezletilému a naopak, tak nikdy ke skutečné pozitivní změně nedošlo. Matka tedy ze všech shora uvedených důvodů není ve smyslu § 907 odst. 2 o. z. zárukou zdárné rozumové a morální výchovy nezletilého.

To, že při ponechání nezletilého ve výlučné péči matky bude ohrožen zdárný psychosociální vývoj nezletilého, plyne i ze znaleckého posudku, podle něhož jsou výchovné schopnosti matky sníženy a jako vhodné řešení se jeví svěřením [REDAKCE] do péče otce. I ve

vztahu ke znalkyni matka zjevně uvedla při svých námitkách vůči znaleckému posudku nepravdu, když tvrdila, že jí a [REDAKCE] se znalkyně věnovala 10 – 15 minut, naproti tomu otci hodinu a půl. To jednak vyvrátila znalkyně, jednak sám rozsah závěrů ohledně vyšetření matky i nezletilého ve znaleckém posudku jednoznačně svědčí pro to, jak o rozsahu pohovorů a vyšetření vypovídala znalkyně, u které nebyly shledány žádné pochybnosti ohledně její nepodjatosti.

Pokud se sám nezletilý vyjadřoval ke svému svěřeni do péče otce negativně, tak k jeho postoji odvolací soud nepřihlíží. Činí tak proto, že již v průběhu pohovoru byly shledány zásadní rozpory mezi objektivně zjistitelnými skutečnostmi a sděleními nezletilého (např. ohledně školních výsledků), stejně tak jako výrazně nepřirozené a frázovitě vyjadřování na adresu otce. To následně potvrdily i závěry znaleckého posudku, kterým byl nezletilý hodnocen mimo jiné jako dítě se sklony k negativismu, sugestivitě a fabulacím a především jako výrazně zmanipulovaný ve vztahu k otci matkou.

Dále jestliže matka namítala, že otec neví nic o potřebách a preferencích nezletilého, tak s tím se odvolací soud také neztotožňuje. Pokud otec o nezletilého pečoval v době po autonehodě matky, tak v jeho péči nebyly ze strany opatrovníka a školy shledány žádné nedostatky, dítě bylo v pořádku a v klidu, což je bez dalšího ukazatel toho, že otec byl schopen naplnit potřeby nezletilého. A pokud jde o praktické dovednosti, jako je vaření, či přizpůsobení pracovních povinností otce a potřebného režimu nezletilého, tak je to záležitost praxe a určitého sladění, čehož je otec s ohledem na své nenarušené výchovné schopnosti plně schopen. Navíc nezletilý je podle závěrů znaleckého posudku adaptabilní, není výrazně úzkostný; i při této velké změně převažují pozitiva nad negativy, a pokud slovně demonstruje negativní vztah k otci, tak emočně to tímto způsobem neprožívá.

Rovněž matkou uváděná „závislost“ nezletilého na jeho polorodém bratru [REDAKCE] se ukázala být lichou, neboť podle odborného posouzení má nezletilý sice k bratrovi pozitivní vztah, avšak nikoliv ve formě závislosti.

Toto vše vzal odvolací soud v úvahu a dospěl k závěru, že je v nejlepším zájmu nezletilého svěřit jej do péče otce, když další alternativa uvedená znalkyní, tj. že v případě ponechání [REDAKCE] v péči matky je nezbytné nařídit dohled, se jeví jako naprosto nedostačující. Bylo totiž nepochybně prokázáno, že matka dlouhodobě nereaguje na jakákoliv doporučení, ať už ze strany školy, lékaře či opatrovníka, nekomunikuje a neumožňuje provedení potřebných šetření ve své domácnosti. Faktický výkon a především dopad dohledu lze tedy hodnotit jako nedostačující pro zaručení zdárného vývoje dítěte.

Odvolací soud dále souhlasí se soudem prvního stupně v tom, že při rozhodnutí o změně péče je třeba stanovit výživné matce, která se tak stává povinným rodičem. Matka nevykazuje žádné příjmy, takže odvolací soud vychází z příjmu, kterého by mohla pravděpodobně dosáhnout, což je vzhledem ke zcela konkrétním nabídkám volných pracovních míst částka cca 15.000,- Kč čistého měsíčně (když by matka mohla jako prodavačka ve společnosti Lidl pobírat nástupní plat ve výši cca 20.500,- Kč hrubého). Životní úroveň matky je dále zvyšována soužitím s partnerem, jehož příjem se sice nepodařilo objektivně zjistit, ale sama matka jej při svém účastnickém výsledku specifikovala ve výši cca 30.000,- Kč měsíčně, takže partner matky (který nemá žádnou vyživovací povinnost) je z této částky bez dalšího schopen plně pokrýt náklady rodinné domácnosti. Matce navíc odpadla vyživovací povinnost k synovi [REDAKCE] a nemá ani zvýšené výdaje v návaznosti na

zdravotní stav. Za výživné korespondující ve smyslu § 913 odst. 1 o.z. s možnostmi matky, na jejíž životní úrovni se má nezletilý [REDAKCE] podle § 915 odst. 1 o.z. právo podílet, pokládá odvolací soud 2.000,- Kč měsíčně.

Odvolací soud dále souhlasí s určením data, od něhož soud prvního stupně výživné stanovil, a to od právní moci rozsudku, neboť teprve od tohoto okamžiku dojde ke změně péče ohledně nezletilého. S názorem soudu prvního stupně se odvolací soud dále ztotožňuje i co do splatnosti a platebního místa pro úhradu výživného, stejně tak jako s nutností změny původního rozsudku.

S ohledem na shora uvedené odvolací soud po doplnění dokazování rozsudek soudu prvního stupně v části výroku II., týkající se výše výživného stanoveného matce, podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. změnil, ve výroku I., III. a ve zbývající části výroku II. byl napadený rozsudek podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrzen.

O nákladech řízení před soudem prvního stupně i před odvolacím soudem bylo rozhodnuto za použití § 224 odst. 1 o.s.ř. podle § 23 z.ř.s., neboť odvolací soud neshledal okolnosti případu, které by odůvodňovaly přiznání náhrady nákladů řízení některému z rodičů.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 7. září 2017

JUDr. Martina Štolbová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Iveta Šulcová